

*Поворознюк Р. В.,
доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри ТПП з англійської мови
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

МОДЕЛІ КОНФЕРЕНЦІЙНОГО ПЕРЕКЛАДУ В НОВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Анотація. Статтю присвячено опису моделей та концепцій, що уможливають здійснення конференційного перекладу в площині англо-українського політичного дискурсу воєнної доби. Метою презентованої праці є окреслення витоків моделювання конференційного перекладу, що унаочнюються в моделі гравітаційного тяжіння С. Галверсон. Аналіз застосування моделі гравітаційного тяжіння здійснений на матеріалі промов, присвячених військовій допомозі Україні, у чому вбачаємо актуальність дослідження; тим часом його новизна впливає з найсучасніших зразків політичної риторики в англо-українській площині, відтворених за допомогою усного модусу (переважно синхронно). Інгерентними кластерами «гравітації» в перекладі виявилися термінологічні одиниці на позначення військової техніки та спеціальна номенклатура (назви й серійні номери) її зразків. Виходячи зі стресових умов, які супроводжують усну міжмовну взаємодію в синхронному модусі, недостатньої асиміляції термінологічних одиниць силою новітності зброї або відсутності широковживаних прямих відповідників її назв, спостерігається тяжіння до транскодованих відтворень та кальок, що в свою чергу призводить до хибної перекладацької інтерференції, яка закріплюється в мові перекладу шляхом множинних повторень перекладачами. Застосовуючи модель гравітаційного тяжіння С. Галверсон до інтерпретації результатів нашого дослідження, ми робимо наступні висновки: 1) чинник дистатності мов у англо-українській площині був постійним і контрольованим. Вплив цільової лінгвокультури є вагомим і формує етноспецифіку перекладу; 2) частота вживання аналогічних відповідників у цільових текстах різних усних перекладачів впливає з вищеозначених інгерентних кластерів «гравітації» джерельного матеріалу. Транскодування й кальки виявилися найпродуктивнішими трансформаціями, проте їхнє повсюдне вживання призводить до хибної перекладацької інтерференції; 3) чинник структурних відмінностей на різних мовних рівнях допомагає виявити хибну перекладацьку інтерференцію, обґрунтувати її витoki й запропонувати шляхи ефективного її усунення.

Ключові слова: моделі перекладу, конференційний переклад, англо-український політичний дискурс, гравітаційне тяжіння, кластери «гравітації», транскодування, калька.

Постановка проблеми. Дослідження в царині усного перекладу значно поступаються своєю чисельністю дослідженням у царині письмового, попри те, що усний переклад заповнює медійний простір, а за умов повномасштабного вторгнення ще й впевнено доводить свою перевагу над письмовим. Серед його безумовних плюсів: реалізація «наживо»,

яка створює в реципієнта враження, що він сам є учасником комунікації, а перекладач лише тумблер для перемикання мови; легкість трансляції цільового продукту будь-яким обраним каналом. Проте є й чинники, які стримують просування аналітичних студій, безпосередньо пов'язаних з усним перекладом. Довгий час науковці вважали, що усний переклад – втілення виключно процесу, а не результату. Отже, дослідження усного перекладу були або описовими (Ф. Пеххакер, М. Шлезінгер), або психолінгвістичними (Д. Селескович, Ж. Делі, Г. Крінгс, Г. Геніг, П. Кусмаул), тобто увага зосереджувалася на операційно-процедурних складових усного відтворення. Натомість, жанрові особливості вивчалися тільки в аспекті письмового перекладу, що суттєво збіднювало діапазон отриманих даних. Запровадження різновиду «конференційного перекладу» французькою перекладацькою школою відкрило нові горизонти трансляційних студій, оскільки вперше усний переклад (послідовний та синхронний) став об'єктом класифікації не стільки згідно каналу його реалізації, скільки згідно царини його застосування («конференція», за визначенням дослідників, – це будь-який формальний захід за участі великої групи різномовних делегатів), а отже увага приділялася жанрово-стильовим особливостям усної міжмовної та міжкультурної взаємодії. Враховуючи брак чіткої жанрової системи усного перекладу, вважаємо дуже актуальним дослідити моделі конференційного перекладу, що функціонують у площині англо-українського політичного дискурсу воєнної доби. Новизна дослідження впливає з аналізу найсучасніших зразків політичної риторики в англо-українській площині, відтворених за допомогою усного модусу (переважно синхронно), з точки зору застосування моделі гравітаційного тяжіння.

Метою презентованої праці є окреслення витоків моделювання конференційного перекладу, що унаочнюються в моделі гравітаційного тяжіння С. Галверсон; оцінка якості й ефективності моделі, що засновується на зіставному перекладацькому аналізі джерельних і цільових текстів промов, присвячених військовій допомозі Україні, в англо-українській площині.

Аналіз досліджень і публікацій з даної теми. Інтерпретативний підхід до розуміння процесу перекладу допомагає певною мірою реконструювати діяльність автора під час створення оригінального тексту. В рамках «когнітивної транслятології» перекладацьку діяльність розглядають як реалізацію взаємодії когнітивних та мовних структур індивіда (перекладача) в широкому контексті його психосеміотичної характерології. Перекладачу відведена не лише скромна роль вербального декодувальника, а й інтерпретатора смислового коду, закладеного у вихідному тексті [1, с. 63–77].

Вагомий внесок у розуміння психолінгвістичної природи перекладу зробили французькі та канадські перекладознавці, серед яких Д. Селескович та Ж. Деліль. Концепція Д. Селескович вважається найбільш радикальною з усіх. Дослідниця надає особливі ваги усному перекладу, переконує, що переклад – це операція над ідеями, а не мовними знаками. Крім того, саме усний переклад повною мірою відображає сутність перекладацького процесу, оскільки перекладач тут є безпосереднім учасником мовленнєвого процесу (що відсутнє в письмовому перекладі). З цього випливає висновок авторки: мовний аспект перекладу не є таким важливим, як психологічний (смысловий) [2, с. 55–66]. Ж. Деліль виокремлює у запропонованій схемі процесу перекладу етап вилучення смислу на стадії розуміння, а також етап оперування поняттями за допомогою ментальних механізмів немовного характеру на другій стадії, а саме інтерпретації [3, с. 94].

Одну з перших спроб експериментального вивчення мовленнєво-мисленнєвих операцій перекладача здійснив Герман Крінгс. На основі процедури «міркування вголос» та аналізу протоколів (транскрибованих із записів на магнітофонну плівку), дослідник прагнув встановити перекладацькі макрота мікростратегії процесу перекладу. Він розглядав стратегію перекладу як потенційно свідомий план перекладача щодо вирішення проблеми в межах конкретного перекладацького завдання. Результати дослідження свідчать про важливі етапи та евристичні способи лексичного вибору перекладачами під час фаз розуміння та відтворення цільової мови [4, с. 257–270].

Інший німецький вчений Г. Геніг на основі результатів психолінгвістичних тестів приходять до висновку, що під час пошуку вербальних варіантів у мові перекладу когніція та інтуїція не функціонують лінійно, а взаємодіють між собою. Інтуїція трактується як здатність до миттєвого синтетичного цілісного розуміння існуючих кореляцій, і її завдання полягає як у пошуку вербальних даних, так і у співвідношенні мовної творчості перекладача з фрагментом дійсності та соціальною ситуацією для відпрацювання семантичних координат розуміння [5, с. 4].

Завданням когніції, з іншого боку, є послідовна ментальна робота з конкретними даними, що призводить до пошуку та знаходження перекладацького рішення. У процесі перекладу ці два підходи взаємодіють між собою [5, с. 4]. У концепції Г. Геніга та П. Кусмаула можна простежити неоднозначну інтерпретацію неконтрольованих ментальних процесів під час перекладу. З одного боку, ці процеси свідомі, оскільки відомо про їх існування, з іншого боку – вони мають несвідомий характер, оскільки їх зміст ментально не фіксується та не втілюється у вербальному вигляді [6, с. 57].

Концепція ізраїльського вченого Г. Турі посідає особливе місце серед праць закордонних перекладознавців. Принциповим для нього є підхід, зорієнтований не на процес перекладу, зіставлення тексту оригіналу й тексту перекладу, що досліджується контрастивною лінгвістикою, а на текст-результат перекладу. Гідеон Турі пропонує концепцію проміжної мови, важливим елементом якої є прагнення до відповідності, яка є обмеженою, що призводить до того, що переклад стає складовою мови перекладу. Ці переклади утворюють міжмовну реальність, яка може бути вважається відносно самостійною у цільовій мові [7, с. 1–32]. Автор наголошує на проміжній природі міжмови і вважає, що дослідження цієї проблеми

повинно здійснюватися спільними зусиллями мовознавців, психолінгвістів та соціолінгвістів. Також Г. Турі закликає до відкидання прескриптивних теорій та використання дескриптивного, емпірично засвідченого підходу в перекладознавстві. Цей підхід полягає в ймовірному (тобто такому, що спробує передбачити) форматі тлумачення мовленнєвої поведінки перекладача.

В свою чергу модель гравітаційного тяжіння в усному перекладі дозволяє описати процес вибору та реалізації перекладу умовною траєкторією руху, де перекладач обирає найбільш ймовірну траєкторію перекладу, яка відповідає найбільш ймовірному розподілу семантичної ваги в тексті.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Щоб перевірити гіпотезу гравітаційного тяжіння, ми проведемо аналіз білінгвального матеріалу за трьома складовими моделі гравітаційного тяжіння С. Галверсон [8, с. 79–106], такими як відстань між мовами, частота вживання однакових відповідників при перекладі та структурні відмінності між оригіналом та перекладом.

Переклад конференцій, що зазвичай є усним перекладом, вимагає негайної реакції від перекладача і не залишає часу на усвідомлений вибір еквіваленту. Якщо вищезазначені збіги у двох мовах також проявляються як прямі зв'язки між двома мовами в ментальному лексиконі двомовної людини, гіпотеза гравітаційного тяжіння передбачає модель надмірного представлення цих структур у перекладі. Визначеність деякої частини концептуальної мережі в мережі мови оригіналу також може вплинути на вибір структури в мові перекладу, викликаючи тим самим надмірне представлення. Крім того, прототипна або часто вживана структура в мові перекладу може спричинити гравітаційне тяжіння, що призводить до надмірного представлення (репрезентації).

С. Галверсон виділяє три фактори, які можуть призвести до недостатнього або надмірного представлення (репрезентації), а саме «шаблони прототиповості в мові», «концептуальні структури або репрезентація елемента мови оригіналу» та «шаблони зв'язності» [9, с. 349–367]. Ці фактори також представляють три можливі складові в процесі перекладу: перший відображає структуру мови перекладу, другий відображає структуру мови оригіналу, а третій відображає зв'язок між структурами концептуальних мереж у тексті мови оригіналу та перекладу (Табл. 1).

У той час як перші два фактори можуть призвести лише до надмірної репрезентації, як стверджує М. Бейкер, ступінь зв'язку – «тобто «відстань» або «ступінь перекриття»» [10, с. 233–250] – між спорідненими поняттями двома мовами в ментальному лексиконі двомовної особи може призвести до шаблону як надмірної, так і недостатньої представленості, залежно від «наявності чи відсутності прямих зв'язків між певними конфігураціями мережі та лексичними одиницями в мовах двомовної людини» [10, с. 233–250].

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Зіставний перекладацький аналіз двомовних зразків політичної риторики демонструє, що інгерентними кластерами «гравітації» в перекладі виявилися термінологічні одиниці на позначення військової техніки та спеціальна номенклатура (назви й серійні номери) її зразків. Виходячи зі стресових умов, які

ТЕОРІЯ ГРАВІТАЦІЙНОГО ТЯЖІННЯ		
Ймовірні передумови, що спричиняють гравітаційне тяжіння		Очікувані наслідки гравітаційного тяжіння
Фактор 1: шаблони прототиповості		Надмірне представлення. Якщо елемент є часто вживаним, тоді ця структура матиме силу тяжіння, що призведе до його надмірного представлення
Можлива взаємодія (в обидва напрямки)		
Фактор 2: концептуальні структури – або репрезентація елемента мови оригіналу		Надмірне представлення. Відображає природу ментальних репрезентацій елементів мови джерела
Можлива взаємодія (в обидва напрямки)		
Фактор 3: шаблони зв'язності		Надмірне або недостатнє представлення. В результаті наявності чи відсутності прямих зв'язків між певними конфігураціями мережі та лексичними одиницями в мовах двомовної людини

супроводжують усну міжмовну взаємодію в синхронному модусі, недостатньої асиміляції термінологічних одиниць силою новітності зброї або відсутності широкоживаних прямих відповідників її назв, спостерігається тяжіння до транскодованих відтворень та кальок, що в свою чергу призводить до хибної перекладацької інтерференції, яка закріплюється в мові перекладу шляхом множинних повторень перекладачами.

Так у групі транскодованих відповідників спостерігаємо реалізацію наступних гравітаційних кластерів: *UH-60 Black Hawk* – «Блек Гок», *Igla Surface-to-Air Missile* – зенітно-ракетна система «Ігла» (російська назва транскрибується, хоч у оперативній пам'яті усного перекладача наявний українськомовний відповідник назви «Голка»), *AGM-114 Hellfire* – система «Хелфаєр», «Пекельний Вогонь» (тут перекладачі паралельно вживають як транскодований, так і зкальований еквівалент), *C-130 Hercules* – Геркулес, *F-16 Fighting Falcon* – F-16, *FGM-148 Javelin* – Джавелін, *FIM-92 Stinger Portable Air Defense System* – система ППО «Стінгер», *Leopard 2 Main Battle Tank* – бойовий танк Леопард або просто Леопард, *M1 Abrams* – Абрамс тощо.

Спостерігаємо наскрізну тенденцію вилучення серійних номерів та буквеної номенклатури, ймовірно з огляду на обмеженість у часі стадії інтерпретації (тобто оформлення тексту цільовою мовою). У письмовому перекладі, на відміну від усного, ступінь адаптованості назви та її закріплення в лексиконі й свідомості реципієнтів виявляє себе у відсутності лапок, тим часом ми можемо гіпотетично діагностувати укорінення певної термінологічної назви, тобто перетворення номена на концепт, у вилученні серійних номерів перекладеної одиниці.

З точки зору природи перекладацьких відповідників, їхньої прототиповості, за С. Галверсон, привертають увагу різноспрямовані тенденції: вживання транскрипції «Блек Гок», попри досить популярний в українського глядача американський фільм «Падіння «Чорного яструба»» (*Black Hawk Down*), назва якого мала б закріпитися в операційній пам'яті усних перекладачів у вигляді кальки, та паралельне вживання назв «система «Хелфаєр» та «Пекельний Вогонь», що суперечить попередньому прикладові.

Ми вже вказували на свідоме невтручання усних перекладачів, що виявило себе у транслітерації російської назви «Ігла», яку можемо віднести до прикладів інтерференції оригінального тексту. Крім того, у відтвореному фрагменті спостерігається

перекладацька обмовка (*зенітної ракетної системи*, правильно: зенітно-ракетної), що теж є непрямим виявом категорії «відстані» або «ступеню перекриття» міжмовного матеріалу, про який писала М. Бейкер [10, с. 233–250].

Amidst the escalating conflict, our intelligence has detected the deployment of Igla Surface-to-Air Missiles in the region, which poses a significant threat to our military aircraft. We must take immediate action to neutralize this threat and protect our air superiority [11].

У контексті ескалації конфлікту наша розвідка виявила розгортання зенітної ракетної системи Ігла на території, що становить значну загрозу для наших військових літаків. Ми повинні негайно діяти для ліквідації цієї загрози та захисту нашої повітряної переваги [12].

Відмова від вживання прямого відповідника («Голка») на користь транскрипції («Ігла») потенційно може дати початок хибній міжмовній омонимії (*false fluency*), коли в умовах дефіциту часу, стресу й відсутності опори на буквенний матеріал (усний перекладач сприймає оригінал виключно на слух) зустрічається англомовна назва з подібним звучанням *F-15 Eagle* – Ігл F-15.

There is also the F-15 Eagle and F-35 Lightning II, but we are not considering that possibility yet [13].

Існують також Ігл F-15 і Блискавки F-35, але ми не розглядаємо поки таку можливість [14].

Калькування є продуктивним засобом перекладацької варіативності: *F-16 Fighting Falcon* – F-16 (Бойовий Сокіл), *BM-21 Grad Multiple Rocket Launcher* – багатопускова реактивна система Град, Град, Ракети Град, *A-10 Thunderbolt II* – A-10 Громова Блискавка II, *RQ-4 Global Hawk* – RQ-4 Глобальний Яструб тощо.

Поза тим, кальки нерідко виступають прямими відповідниками повної термінологізованої форми лексеми в тексті оригіналу, які потім піддаються аббревіації. З огляду на це, усний перекладач має бути дуже уважним до відтворення порядку елементів термінологізованої назви, аби не перенести помилку в текст цільовою мовою (вже у вигляді аббревіатури).

The provision of anti-tank guided missiles to Ukraine serves as a powerful deterrent against Russian aggression, sending a clear message to Moscow that any attempt to violate Ukraine's territorial integrity will be met with a strong and resolute response from the international community [15].

Надання ПТРК Україні є засобом запобігання російської агресії, що передасть Москві чіткий сигнал про те, що будь-яка спроба порушення територіальної цілісності України відраєгується міцною та рішучою реакцією міжнародної спільноти [16].

Прямим відповідником терміну *anti-tank guided missiles* є «протитанкові керовані ракети» або ПТРК. Натомість аббревіатура ПТРК розшифровується «протитанковий ракетний комплекс», отже сема «керована» (*guided*) у перекладі втрачається.

Нарешті, через недостатність володіння військовою терміносистемою перекладач може запровадити кальку попри закріплені у мові перекладу термінологічні відповідники. Ця тактика призводить до термінологічної гетерогенності, створюючи в реципієнта хибне враження, що термін позначає зовсім інший об'єкт, аніж той, що був згаданий раніше, або взагалі сприйматиметься як чужинне включення.

Unexploded ordnance is also a serious threat to civilian safety in the conflict zone [17].

Боеприпаси, що не вибухнули, є серйозною загрозою для безпеки цивільного населення в зоні конфлікту [18].

У даному випадку усталеним є відповідник “нездетоновані боеприпаси”.

Застосовуючи модель гравітаційного тяжіння С. Галверсон до інтерпретації результатів нашого дослідження, ми робимо наступні висновки: 1) чинник дистатності мов у англо-українській площині був постійним і контрольованим. Вплив цільової лінгвокультури є вагомим і формує етноспецифіку перекладу; 2) частота вживання аналогічних відповідників у цільових текстах різних усних перекладачів впливає з вищеозначених інгерентних кластерів «гравітації» джерельного матеріалу. Транскодування й кальки виявилися найпродуктивнішими трансформаціями, проте їхнє повсюдне вживання призводить до хибної перекладацької інтерференції; 3) чинник структурних відмінностей на різних мовних рівнях допомагає виявити хибну перекладацьку інтерференцію, обґрунтувати її витоки й запропонувати шляхи ефективного її усунення.

Перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. З огляду на те, що тексти воєнної тематики не втрачають актуальності в медіа-просторі, необхідно покращувати оволодіння відповідною термінологією в різних мовних напрямках. Висловлені в статті зауваги необхідно унаочнити результатами корпусних досліджень з масштабною вибіркою. Не менш цікавим є зіставлення випадків терміновживань у письмових та усних перекладах аналогічної тематики.

Література:

1. Засекін С. Підходи до перекладу в контексті теорії мовленнєвої діяльності. *Psycholinguistics*. 2018. 24(2). С. 63–77.
2. Seleskovitch, Danica. The Teaching of Conference Interpretation in the Course of the Last 50 Years. In *History of Interpreting*, Kurz, Ingrid and Margareta Bowen (eds.), 1999. С. 55–66.
3. Delisle, Jean. *L'Analyse du discours comme méthode de traduction*. Ottawa: Ottawa University Press. 1980. 282 с.
4. Krings, H. Translation problems and translation strategies of advanced German learners of French (L2). In *Interlingual and intercultural communication. Discourse and cognition in translation and second language acquisition studies*, J. House, S. Blum-Kulka (eds.). Tübingen : Narr. 1986. С. 257–270.
5. Höning, H. *Konstruktives Übersetzen*. Tübingen : Stauffenburg. 1995. 195 с.

6. Höning, H., Kussmaul, P. *Strategie der Übersetzung*. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen : Narr. 1996. 236 с.
7. Toury, G. Probabilistic explanations in translation studies: Welcome as they are, would they qualify as universals? In *Translation Universals. Do they exist?*, A. Mauranen and P. Kujamäki (eds.). Amsterdam : John Benjamins Publishing Company. 2004. С. 1–32.
8. Halverson, Sandra. Elements of doctoral training: The logic of the research process, research design and the evaluation of design quality. *The Interpreter and Translator Trainer*. 2009. 3(1). С. 79–106.
9. Halverson, Sandra. Cognitive translation studies: developments in theory and method. In *Translation and Cognition*, G. M. Shreve, E. Angelone (eds.). Amsterdam: John Benjamins. С. 349–367.
10. Baker, Mona. *Corpus Linguistics and Translation Studies*. In *Text and Technology: in honour of John Sinclair*, G. Francis, E. Tognini-Bonelli (eds.). 1993. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. С. 233–250.
11. CNN-News18. G20 Summit In Bali Live. Zelensky Tells G20 leaders 'Russia Ukraine War Must End Now'. News18 Live. 2022. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WQFjUqEJqnw>
12. BBC News Україна. Зеленський до G20: ми не дамо Росії перекочувати. 2022. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=y-ID66chTOBM>
13. ABC News. President Biden details US military aid to Ukraine. 2022. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uaXYJBXfa8w>
14. Голос Америки Українською. Промова президента США Джо Байдена про безпеку допомогу Україні – наживо з перекладом українською. 2022. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NjOLQBJXlj0>
15. ABC News. President Biden speaks in Ukraine ahead of 1 year anniversary of Russia's invasion, 2023. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gomOSltbIjo>
16. Голос Америки Українською. Джо Байден виступає із заявою щодо України. Наживо з перекладом українською. Спецвипуск. 2023. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qjAQEJO3FQM/>
17. Guardian News. Zelenskiy delivers statement on the one year anniversary of Russia's invasion – watch live. 2023. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ywuZRIH141s>
18. ISLND TV. Прес-конференція Зеленського. 24.02.2023. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=DkEbaD3hzl0>

Povoroznyuk R. Conference interpreting models in the contemporary domain of the English-Ukrainian political discourse

Summary. The article outlines the concepts and models enabling conference interpreting in the English-Ukrainian direction of wartime political discourse. The aim of the study at hand is to determine the origins of conference interpreting modelling exemplified by S. Halverson's gravitational pull model. Our analysis of the gravitational pull model in use is based on the speeches related to the military support of Ukraine, which accounts for the study's topicality; its novelty being the product of the contemporary samples of English-Ukrainian political rhetoric rendered by means of the conference (predominantly simultaneous) mode. The inherent “gravitational” clusters in translation consist of the terminological units denoting the military equipment, weaponry and special nomenclature (names and serial numbers) of the samples. Considering the stressful conditions of the interlingual interpretative interaction in the simultaneous mode, inadequate assimilation of the terminological units due to the weapons' novelty or the lack of widely used direct correspondence of their names, there is a marked tendency

to use transcoding and calques, which result in a false interpreter's interference perpetuated in the target language by multiple repetitions of the successive interpreters. Using S. Halverson's gravitational pull model as the background, we make the following conclusions: 1) the factor of distance existing between the English and Ukrainian languages was constant and controlled. The influence of target linguoculture is significant and produces ethnospecificity of translation; 2) the factor of similar equivalence frequency in the target texts by various interpreters results

from the abovementioned inherent "gravitational" clusters of the target texts. Transcoding and calques turned out to be the most productive transformations; however, their ubiquitous use results in the false interpreter's interference; 3) the factor of structural discrepancies at various linguistic levels allows us to detect the false interpreter's interference, to delineate its sources and to offer successful solutions.

Key words: interpretation models, conference interpreting, English-Ukrainian political discourse, gravitational pull, "gravitational" clusters, transcoding, calque.